

Odd Handegård

Vales vei 22

9019 Tromsø

Til

Norges vassdrags- og energidirektorat

Middelthunsgate 29

Postboks 5091, Majorstuen

0301 OSLO

Tromsø 19. februar 2018

Deres referanse: 201706767

Høring om forslag til endringer i forskrift om kontroll av nettvirksomhet – tariffer

Jeg viser til NVEs skriv av 30.11.2017 og regner med at denne høringsuttalelsen blir behandlet som øvrige uttalelser.

Skal man ta et realistisk standpunkt til de foreslåtte endringene i nett-tariffen til norske strømkunder, må man ha en oppfatning av de forutsetninger som ligger til grunn for forslagene fra NVE. Både innstalleringen av «smarte» strømmålere og en ny nett-tariff som åpner for effektprising av strøm, er et resultat av at det skal bygges tre nye eksportkabler for overføring av elektrisk kraft til EU. Norges totale eksportkapasitet vil – ut fra dette - bli på mer enn halvparten av vår produksjon av fornybar energi. Underskuddet på fornybar el-kraft til norske forbrukere vil dermed kunne bli stort – dersom ingenting ekstraordinært gjøres.

De løsningene kraftbransjen foreslår vil på lengre sikt bety en betydelig forverring av forsyningssituasjonen for norske husstander. Myndighetenes løsninger består dels av at det skal importeres ustabil vindkraft og en del fossilt basert elektrisitet fra EU, og dels i at Norge skal prioritere utbygging av egen vindkraft, inntil 30 TWh, som en delvis kompensasjon for eksporten til EU og for bortfallet av vannkraft til norske forbrukere. Ustabil vindkraft kan verken brukes av norsk industri, av større datasentre som er under planlegging eller av institusjoner som trenger stabil krafttilførsel, som f.eks. sykehus, forsvaret, m.m. Alternativet er å «reservere» den ustabile strømmen til *norske husstander* når eksport, industri, sykehus m.m. har dekket sine behov.

Når norske forbrukere om 4-5 år i hovedsak blir nødt til å bruke variabel strøm fra i hovedsak vindkraft, må kraftmyndighetene ha skaffet seg en viss kontroll over husholdningenes strømforbruk. Man kan ikke tillate at folks tradisjonelle rutiner skal skape kaos i strømforsyningen i Norge. En sterkt variabel strømpris i løpet av døgnet skal tvinge mange forbrukerne til å flytte sitt strømforbruk til nye tider på døgnet – og de må regne med å måtte skru kraftig ned på panelovnene om vinteren. Nå har det aldri vært noe problem for kraftbransjen i Norge å administrere husstandenes varierende bruk av strøm (morgen - middag, sommer-vinter), ikke før nå, etter at myndighetene har igangsatt en ganske ekstrem utbygging av eksportkabler.

Så vidt jeg kjenner til, har det ikke vært noen seriøs debatt i Norge de siste 20 årene om de betydelige konsekvensene den pågående utbygging av eksportkabler til EU vil få for norske forbrukere. Energidebatten har vært stykket opp – man har drøftet én kabel i slengen, man har drøftet hvert enkelt vindkraftprosjekt for seg, og de «smarte» strømmålerne har vært drøftet helt uavhengig av både eksportkabler og vindkraftutbygging. I tillegg har informasjonen til forbrukerne om de nye strømmålerne vært så mangelfull at den grenser til både virkelighetsforvrengning, lureri og til misforståtte klimatiltak. «Markedsføring» av strømmålerne har vært så villedende at det i normale forretningsforhold ville blitt klassifisert som grove brudd på Markedsføringsloven. Norsk energipolitikk de siste 15 årene er ikke et demokrati verdig.

Jeg finner ut fra dette liten grunn til å mene noe om de fire alternativene NVE skisserer for effektprising. Det eneste fornuftige forslaget er at de nye målerne kun må brukes som ordinære, «gammeldagse» målere uten mulighet for effektprising, og at tiltaket ellers må oppfattes som en gedigen feilinvestering: Effektprisingen vil bety høyere strøm- og nettkostnader for norske husstander og et vesentlig velferdstap for de som – av økonomiske grunner – ser seg nødt til å endre tradisjonelle rutiner. Krafteksport vil føre til et betydelig energitap i kabeloverføringene. Vindkraftutbygging vil rasere store områder av uberørt norsk natur. Døgnvise effektkjøring vil få negative følger for vassdragsnaturen, (reduksjon i mangfoldet av planter og dyr). Det er avgjørende at naturen og økosystemet blir beskyttet slik norsk lov forutsetter.

NVE må derfor ta ansvar for at disse sakene blir utredet i samsvar med bestemmelsene i Naturmangfoldloven, Vannressursloven, Vanndirektivet og i forhold til Plan- og bygningslovens bestemmelser om konsekvensutredninger. Det har hittil skjedd i altfor liten grad.

Med vennlig hilsen

Odd Handegård, Tromsø